

Marta Postula

EURO 2012 wyzwaniem organizacyjnym dla Polski

EURO 2012 Organizational Challenge for Poland

Program przygotowań do przeprowadzenia w Polsce Mistrzostw Europy w piłce nożnej w 2012 r. jest od kilku lat strategicznym przedsięwzięciem. Na proces ten składają się dwa zasadnicze zagadnienia: przygotowanie infrastruktury warunkującej przeprowadzenie turnieju oraz stworzenie odpowiedniej organizacji pozwalającej na maksymalnie sprawne przeprowadzenie tak dużej i długiej imprezy masowej. Należy podkreślić, że wszystkie elementy przygotowań do turnieju wymagają zastosowania możliwie nowoczesnych i wydajnych metod zarządzania. Efektywna realizacja zadań w aspekcie organizacyjnym w tym przypadku nie będzie jednorazowym działaniem w sytuacji awaryjnej, czy też nadzwyczajnej. Zmiana kulturowa (jeśli się dokona) może oznaczać, że polskie instytucje funkcjonują skutecznie w nowoczesnym środowisku zarządzającym.

Wstęp

Program przygotowań do przeprowadzenia w Polsce Mistrzostw Europy w piłce nożnej w 2012 r. (dalej: turniej) jest od kilku lat strategicznym przedsięwzięciem dla Polski. Na proces ten składają się dwa zasadnicze zagadnienia z nim związane, tj.: przygotowanie infrastruktury warunkującej przeprowadzenie turnieju oraz stworzenie odpowiedniej organizacji pozwalającej na maksymalnie sprawne przeprowadzenie tak dużej i długiej imprezy masowej. W zależności od przebiegu turnieju Polska może otrzymać dodatkową szansę na poprawienie oraz wzmocnienie wizerunku na świecie. Przyszła pozytywna ocena sprawności organizacyjnej oraz jakości przygotowań kraju, miast i samego turnieju będzie na ten wizerunek niewątpliwie wpływać.

Doświadczenia międzynarodowe w organizacji tego rodzaju imprez wskazują na konieczność wielu scentralizowanych działań koordynacyjnych z uwagi na to, że program przygotowań do turnieju dotyczy różnorodnych obszarów, w których istotne są interdyscyplinarne działania wielu podmiotów. W związku z powyższym w niniejszym artykule zaprezentowany został zakres działań przygotowawczych do organizacji turnieju jaki miał miejsce w Polsce, co pozwoli odpowiedzieć na pytanie czy umożliwią one osiągnięcie zakładanych rezultatów? Do rozważań zawartych w artykule wykorzystano metody analityczne i porównawcze, w których posłużono się dostępnymi źródłami netograficznymi i doświadczeniami własnymi autorki.

Ocena wpływu Euro 2012 na rozwój Polski

Działania podejmowane w Polsce związane z współorganizacją Mistrzostw Europy w 2012 r. zestawione zostały w obrębie Programów Strategicznych Przygotowań Polski do UEFA EURO 2012¹. Wykaz ten był zdefiniowany w wyniku szczegółowej analizy

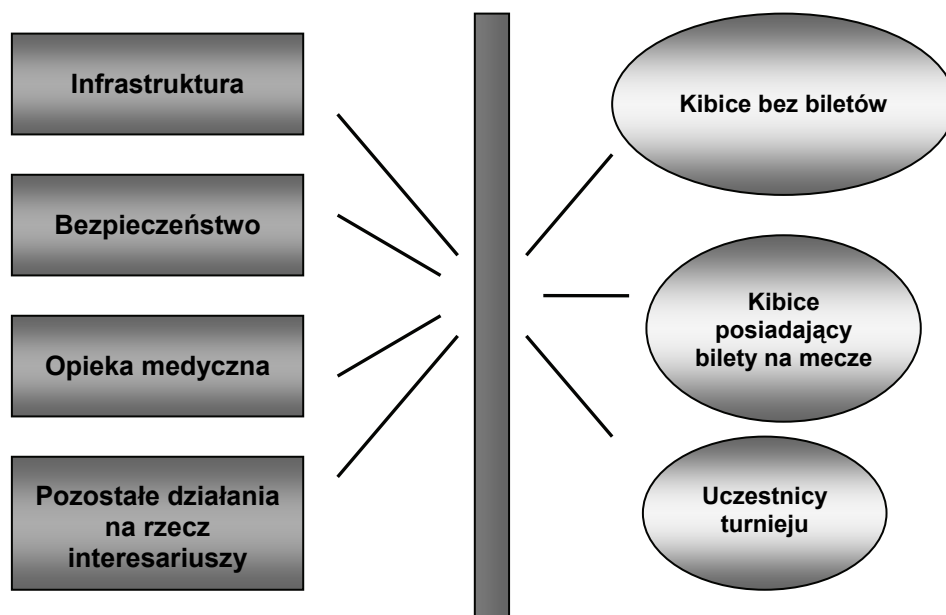
¹ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie przedsięwzięć na Euro 2012.

najistotniejszych zadań związanych z przygotowaniem Polski do UEFA EURO 2012, która doprowadziła do wyodrębnienia niżej wymienionych głównych obszarów działania:

- przygotowań infrastrukturalnych (stadiony, drogi, koleje, lotniska, infrastruktura sportowa – centra pobytowe, telekomunikacja, infrastruktura miejska);
- procesów przewozu gości i kibiców z użyciem transportu lądowego (drogowy i kolejowy);
- zapewnienia bezpiecznych warunków dla przeprowadzenia turnieju;
- koordynacji jakości obsługi kibiców;
- planu działań promocyjnych przed turniejem wpływających na postrzeganie kraju.

Wymienione powyżej działania wzajemnie się przenikają i uzupełniają, co potwierdza rysunek 1, na którym zaprezentowano związki pomiędzy działaniami związanymi z organizacją turnieju, a podmiotami bezpośrednio nim zainteresowanymi.

Rysunek 1. Działania w ramach organizacji Euro 2012 i ich interesariusze.

Źródło: Opracowanie własne.

W przeddzień zakończenia procesu realizacji zadań nasilają się dyskusje na temat stanu polskich przygotowań oraz bilansu korzyści, które przyniesie Polsce organizacja tak dużej imprezy. Czy na turnieju możemy zarobić, czy też przygotowanie imprezy sportowej o tak dużej skali będzie jedynie dużym kosztem dla Polski? A może Euro 2012 należy traktować jako szansę na „skok cywilizacyjny” kraju, długoterminową

inwestycję, która pozwoli na przyspieszenie realizacji wielu planowanych od lat inwestycji i przez to znaczącą modernizację kraju?

Odpowiedzi na te pytania próbowano zawrzeć w Raporcie IMPACT (zwanym dalej raportem)², który jest jednym z naukowych opracowań dotyczących wpływu Euro 2012 na gospodarkę Polski w latach 2008–2020 – w skali całego kraju, jak i z uwzględnieniem wpływu gospodarczego na poszczególne regiony. Przyjęte przez twórców opracowania ramy czasowe pozwoliły na określenie krótkoterminowych oraz długoterminowych czynników oddziaływania wpływu Euro 2012 na gospodarkę kraju. Wyżej wspomniany raport zawiera analizy tego wpływu w 3 scenariuszach – pesymistycznym, podstawowym i optymistycznym. Ich wyniki zostały porównane ze scenariuszem bez Euro, czyli przedstawiającym sytuację w latach 2008–2020 w przypadku gdyby Polska nie organizowała turnieju w 2012 roku. Najbardziej prawdopodobny do sprawdzenia wydaje się scenariusz podstawowy, a więc zakładający średnie wartości w poszczególnych analizowanych obszarach dlatego też w artykule zaprezentowane w odniesieniu do tego wariantu.

Główne wnioski płynące z raportu (w scenariuszu podstawowym), to łączny wzrost PKB w latach 2008–2020 dzięki organizacji Euro 2012 o 2,1%. W przeliczeniu na pieniądze, daje to 27,9 mld złotych dla gospodarki więcej, niż gdyby Euro 2012 w Polsce nie było organizowane. Na ten wzrost PKB składają się takie czynniki jak przyspieszenie inwestycji w infrastrukturę transportową (wynosi ono ok. 3–4 lat), zwiększenie inwestycji zagranicznych w naszym kraju, czy zwiększenie atrakcyjności turystycznej i ruchu turystycznego w Polsce.

W raporcie określony został również wzrost zatrudnienia uzyskany dzięki Euro 2012 w latach 2008–2020. Twórcy raportu uważają, że średniorocznie zatrudnienie będzie się zwiększało o 8,2 tys. osób, natomiast największy wzrost, w tym zakresie nastąpi w roku 2012, czyli w czasie organizacji turnieju i wyniesie 20–33 tys. osób w całym kraju. Jako dodatkową korzyść z tytułu Euro 2012 wskazano możliwość wystąpienia tzw. efektu barcelońskiego, czyli zwiększenia atrakcyjności turystycznej Polski. Autorzy raportu w swych rozważaniach zakładają, że po turnieju, w latach 2013–2020 Polskę będzie każdego roku odwiedzać o 500 tys. osób więcej niż ma to miejsce obecnie. Dzięki temu Polska w latach 2012–2020 z tego tytułu zarobić ma około 5 mld złotych więcej z turystyki³.

Dziś trudno oceniać na ile realistyczne są prognozy opisane w powyżej zaprezentowanych tezach zawartych w raporcie. Po losowaniu składu grup w grudniu 2011 r. od kiedy wiadomo, które drużyny narodowe będą grały w Polsce w dyskusjach można zauważyć pogląd, że organizacja Euro 2012 będzie mieć znacznie mniejszy wpływ na naszą gospodarkę i promocję kraju, niż tego wcześniej oczekiwano. Były to jednak twierdzenia, którym nie towarzyszyły analizy ekonomiczno-społeczne w związku z czym trudno się do nich odnieść.

Już wiadomo, że przygotowania infrastrukturalne (stadiony, drogi, koleje, lotniska, infrastruktura sportowa – centra pobytowe, telekomunikacja, infrastruktura miejska) powoli dobiegają końca. Zgodnie z danymi na dzień 1 marca 2012 r. przedstawionymi w tabeli 1 nie wszystkie przedsięwzięcia udało się zrealizować.

² <http://www.2012.org.pl/pl/euro-2012/co-zostanie-po-euro/raport-impact.html>; [01.03.2012].

³ <http://www.2012.org.pl/pl/euro-2012/co-zostanie-po-euro/raport-impact.html>; [01.03.2012].

	2008	2009	2010	2011	2012
Stadion Gdańsk					
Stadion Poznań					
Stadion Warszawa					*
Stadion Wrocław					
Lotnisko Gdańsk					
Lotnisko Poznań					
Lotnisko Warszawa					
Lotnisko Wrocław					
Zakwaterowanie UEFA Gdańsk					
	2008	2009	2010	2011	2012
Zakwaterowanie UEFA Poznań					
Zakwaterowanie UEFA Warszawa					
Zakwaterowanie UEFA Wrocław					
Koncepcja transportowa Gdańsk					
Koncepcja transportowa Poznań					
Koncepcja transportowa Warszawa					
Koncepcja transportowa Wrocław					
Koordinacja projektu w kraju i Miastach Gospodarzach					

Opracowano na bazie informacji UEFA oraz oceny ryzyka PL.2012

* zmniejszenie ryzyka ze względu na przeprowadzenie meczu testowego na Stadionie Narodowym
Oznaczenia ryzyk niepełnej realizacji danego przedsięwzięcia według metodologii PL.2012

Ryzyko krytyczne
Wysokie
Niskie
Zgodnie z planem
Zrealizowane – gotowe

Tabela 1. Stan przygotowań do Euro 2012 na dzień 1 marca 2012 r. – postęp polskich przygotowań w latach 2008–2012.

Źródło: Spółka PL 2012, www.pl2012.pl.

Pozytywną ocenę stanu przygotowań potwierdza raport UEFA (z 01.03.2012 r.), w którym we wszystkich obszarach dominują dziś kolory zielony i żółty – oznaczają one, iż zdecydowana większość projektów infrastrukturalnych (za realizację których odpowiadają właściwe podmioty: GDDKiA, PKP, Miasta Gospodarze i inne) oraz organizacyjnych (koordynowanych i realizowanych przez spółkę PL.2012) zostanie zrealizowana o czasie i w odpowiednim zakresie. Kolor niebieski oznacza zakończenie realizacji danej inwestycji lub projektu. Dominujący w roku 2008 kolor czerwony oznaczał ryzyko krytyczne. Zgodnie z zestawieniem stadiony, lotniska i punkty zakwaterowania są w zasadzie gotowe. Ocena realizacji koncepcji transportowych dla poszczególnych miast, w których odbywa się turniej związana jest oczywiście z zapewnieniem skutecznego transportu kibiców (i oczywiście uczestników turnieju). Nie oznacza pełnej realizacji wszystkich drogowych i kolejowych projektów infrastrukturalnych.

Projekty organizacyjne wspomagające przeprowadzenie Euro 2012

W prowadzonych dyskusjach (w tym również naukowych) na temat skutków organizacji Euro 2012 stosunkowo mało miejsca poświęca się projektom „miękkim” wspomagającym organizację imprezy. Pozostają one niedocenione, mimo że odgrywają istotną rolę w sukcesie całego przedsięwzięcia.

Są to dla przykładu projekty, takie jak: Karta „Polish Pass”, „Akademia Euro”, „Kibice Razem” oraz inne tego typu projekty. Warto przedstawić zakres tych projektów, ponieważ opinia publiczna często nie zdaje sobie sprawy z tego, że w ogóle są one realizowane i jak są istotne. Media pasjonują się oddawanymi stadionami, powstającymi nowymi terminalami na lotniskach, nie zauważając innych prowadzonych działań.

Z doświadczeń z poprzednich turniejów wynika, że w trakcie Mistrzostw Europy w piłce nożnej większość kibiców stanowią osoby, które nie posiadają biletów na mecze. Według szacunków opartych na analizach tego typu światowych imprez sportowych można zakładać, że grupa ta będzie 2-krotnie liczniejsza od grupy kibiców posiadających bilety na mecz. W związku z tym kibice najprawdopodobniej będą się poruszać na terenie miast pomiędzy lotniskiem, dworcem, parkingami „Park&Ride” a strefą kibica, centrum miasta oraz ewentualnie okolicami stadionu. Należy więc umożliwić tej grupie kibiców dogodne korzystanie z komunikacji publicznej oraz znalezienie noclegu w obrębie aglomeracji miejskiej. Część kibiców będzie musiała zarezerwować sobie miejsca noclegowe oddalone od miasta, w którym trwają rozgrywki, dlatego też należy stworzyć im dogodne warunki dojazdu do miasta komunikacją podmiejską. Aby ułatwić kibicom odwiedzającym Polskę w czasie turnieju pobyt, zapewniając im z wyprzedzeniem zarezerwowanie i opłacenie noclegu, transportu międzymiastowego (kolejowego i lotniczego), transportu publicznego w Miastach Gospodarzach meczów oraz ubezpieczenia zdrowotnego na czas pobytu – wdrożono projekt „Polish Pass”⁴.

Projekt ten w swoich założeniach ma zapewnić kompleksową obsługę w zakresie zakwaterowania, transportu i ubezpieczenia kibicom nieposiadającym biletów na mecze. Oferta ta jest dedykowana dla kibiców przyjezdnych, jak i tych z Polski. Celem głównym stworzenia tego rozwiązania jest maksymalizacja wpływów płynących ze sprzedaży komponentów, wchodzących w skład „Polish Pass” oraz zaferowanie

⁴ www.pl.2012.org.pl [21.04.2012].

systemowego rozwiązania jak najliczniejszej grupie kibiców. Można założyć, że planowanie pobytu w Polsce podczas Mistrzostw będzie w znaczącej mierze ułatwione, jeśli kibic zdecyduje się na opłacenie „Polish Pass”. Obecnie nie są znane statystyki odnoszące się do skali zainteresowania tym rozwiązaniem, ale zbiera już ono pozytywne recenzje od użytkowników.

„Polish Pass” w swoim zamyśle koncepcyjnym ma na celu znoszenie barier, w tym językowych, które niekiedy zniechęcają turystów odwiedzających Polskę do korzystania z komunikacji publicznej. Jeżeli produkt przyjmie się w trakcie Mistrzostw nie wyklucza się, że rozwiązanie stanie się „spuścizną” po turnieju, promującą turystykę w Polsce i zachęcającą do przemieszczania się na terenie Polski komunikacją publiczną, tj. pociągami i samolotami lokalnych przewoźników oraz komunikacją miejską oferowaną w ramach „Polish Pass”.

Kolejny projektem, który wspomagać może skuteczne przeprowadzenie Euro 2012 w Polsce jest „Akademia Euro”, która ma za zadanie zapewnienie odpowiedniej, według określonych standardów, jakości obsługi kibiców (klientów). Jest to konieczne zarówno dla zapewnienia spokojnego przebiegu meczów, jak również zbudowania za granicą dobrego wizerunku Polski i Polaków, współgospodarzy turnieju. Efektem projektu ma być wzmocnienie chęci powrotu do Polski w celach turystycznych.

Nadrzędnym przesłaniem „Akademii Euro” jest wykorzystanie szansy, jaką jest organizacja w Polsce Mistrzostw Europy w piłce nożnej na rzecz dokonania pozytywnych zmian społecznych, odczuwalnych dla mieszkańców całego kraju i zunifikowanie działań prowadzących do podniesienia jakości obsługi kibica (turysty) według określonych standardów we wszystkich czterech regionach. Ma ona z jednej strony być gwarancją jakości i spójności prowadzonych działań szkoleniowych we wszystkich czterech regionach, a z drugiej strony doprowadzić do aktywizacji społecznej, spowodować zwiększenie odpowiedzialności obywateli za jakość i sukces Mistrzostw.

Główny cel projektu „Akademii Euro” to podniesienie kompetencji zawodowych i zdolności adaptacyjnych uczestników projektu do rosnących oczekiwań rynku pracy, związanych ze zmianą, jaką będzie pojawienie się nowych grup klientów – turystów zagranicznych, m.in. w związku z organizacją w Polsce Euro 2012.

Organizatorzy projektu sformułowali cele szczegółowe⁵:

- wzmocnienie wizerunku regionów – Polski jako nowoczesnego i przyjaznego kraju;
- zaangażowanie (budowanie postaw otwartości i aktywnego uczestnictwa) osób objętych działaniami „Akademii” w regionach;
- zapewnienie sprawnej, profesjonalnej i przyjaznej obsługi kibiców i gości;
- wzrost odpowiedzialności Polaków w regionach objętych działaniami „Akademii” za sukces Mistrzostw;
- wzrost kompetencji w zakresie podstawowych umiejętności językowych, interpersonalnych, w tym obsługa klienta, osób objętych działaniami „Akademii”;

⁵ <http://akademiaeuro.pl/>; [04.03.2012].

- wzrost wiedzy i świadomości na temat wielokulturowości i świadomej obsługi klientów pochodzących z różnych krajów.

Projekt „Akademia Euro” działa od czerwca 2011 roku, pierwszych 70 absolwentów otrzymało w grudniu dyplomy ukończenia akademii w Wielkopolsce. Docelowo do kwietnia 2012 istnieje możliwość przeszkolenia w całej Polsce ok. 2,5 tysiąca osób różnych zawodów. W zajęciach biorą udział przedstawiciele głównie branży transportowej, hotelarskiej, gastronomicznej i handlowo-usługowej.

Podejmowanie przed Euro 2012 działań związanych ze współpracą z kibicami ma m.in. na celu redukcję postaw przemocy oraz przekonań o charakterze ekstremistycznym wśród kibiców za pomocą długofalowej i opartej na bezpośrednim, codziennym kontakcie z grupą docelową pracy edukacyjnej oraz aktywne włączenie środowiska polskich kibiców piłkarskich w proces przygotowań do EURO 2012. W związku z niniejszym na bazie lokalnych ośrodków projektu „Kibice razem” i przy udziale wolontariuszy rekrutujących się ze środowiska aktywnych kibiców, na okres turnieju w Miastach Gospodarzach turnieju stworzone zostały „Ambasady Kibiców”, które mają pełnić rolę prowadzonego przez lokalnych kibiców punktu informacyjnego dla gości turnieju. Zadaniem stacjonarnych „Ambasad Kibiców” będzie też udzielanie wsparcia organizowanej przez europejską federację kibiców (ang. *Football Supporters Europe – FSE*) sieci mobilnych „Ambasad Kibiców”. Aby punkty te mogły spełnić swoją rolę, przeprowadzone zostały cykle warsztatów dla aktywnych członków lokalnych stowarzyszeń kibiców. Dodatkowo także przy realizacji tego projektu stworzona została sieć lokalnych ośrodków działających na rzecz redukcji postaw przemocy i przekonań o charakterze ekstremistycznym wśród polskich kibiców.

W oparciu o doświadczenia innych krajów europejskich można postawić tezę, że skuteczna walka z przemocą wśród kibiców wymaga umiejętnego połączenia ze sobą wszystkich trzech wymienionych obszarów działania organizatorów. Jako pozytywny przykład tego rodzaju działań wymienić można przyjęcie w 1991 roku w Niemczech Narodowej Koncepcji Bezpieczeństwa w Sporcie (niem. *Nationales Konzept Sport und Sicherheit – NKSS*)⁶. Program ten zawierał wytyczne odnośnie koordynacji i ujednolicenia w skali całego kraju takich form zapewniania bezpieczeństwa imprez masowych, jak zakazy i regulaminy stadionowe, działania służb porządkowych czy monitoring i łączył je – co istotne – z systematyczną pracą pedagogiczno-wychowawczą wśród kibiców piłkarskich. Umiejętna kombinacja pracy policji, działań prewencyjnych i programów o charakterze pedagogicznym uznawana jest powszechnie za jeden z filarów sukcesu, jakim było zapewnienie bezpiecznego przebiegu Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej w 2006 roku.

Działania Miast Gospodarzy turnieju w obszarze zapewnienia wolontariuszy w przestrzeni publicznej prowadzone są w ramach projektu „Wolontariat 2012”. Za realizację wolontariatu w każdym Mieście Gospodarzu odpowiada Koordynator ds. Wolontariatu.

Cele strategiczne projektu⁷:

- promocja i rozwój wolontariatu sportowego;
- promocja wolontariatu jako postawy obywatelskiej;

⁶ <http://www.kos-fanprojekte.info/pdf/nkss-1292.PDF>; [01.03.2012].

⁷ <http://www.wolontariatmiejski2012.pl/>; [01.03.2012].

- rozwój tożsamości lokalnej – „Wszyscy są gospodarzami”;
- wzmocnienie sektora pozarządowego;
- wzmocnienie wizerunku Polski jako kraju nowoczesnego;
- przyczynienie się do budowania dobrego wizerunku trzeciej największej imprezy sportowej świata.

Szczególnie ważne jest włączenie w działania wolontariatu osób pochodzących z grup społecznych, które do tej pory nie angażowały się w ten rodzaj działalności społecznej.

Cele główne:

- zapewnienie sprawnej, profesjonalnej i przyjaznej obsługi uczestników turnieju;
- zapewnienie dobrego środowiska pracy dla wszystkich wolontariuszy.

Zadania wolontariuszy będą polegały na zapewnieniu rzetelnej, zgodnej z potrzebami odbiorców informacji związanej z uczestnictwem w wydarzeniach związanych z turniejem oraz pobytem w każdym Mieście Gospodarzu. Główne grupy odbiorców działań wolontariuszy to kibice, turyści odwiedzający miasta, mieszkańcy oraz dziennikarze.

Wolontariusze będą zaangażowani w realizację zadań w miejscach, które mają strategiczne znaczenie dla zapewnienia przyjaznej przestrzeni publicznej:

- węzły komunikacyjne (w tym lotniska, dworce kolejowe, parkingi Park & Ride, parkingi miejskie przy stadionach);
- strefy kibiców;
- ciągi komunikacyjne prowadzące do stadionów;
- centra miast;
- szpitale referencyjne.

Z perspektywy zapewnienia przyjaznej przestrzeni publicznej oraz z uwagi na przekrojowy zakres projektu „Wolontariat 2012” szczególnie istotna jest współpraca z interesariuszami odpowiedzialnymi za następujące obszary: bezpieczeństwo publiczne, komunikacja publiczna oraz transport, opieka medyczna i ratownictwo.

Kwestie związane z opieką medyczną obok bezpieczeństwa są jednym z najważniejszych wyzwań organizacyjnych, jakie stoją przed naszym krajem. Główne zadania związane z zabezpieczeniem turnieju w zakresie opieki medycznej i ratownictwa medycznego obejmują⁸:

- funkcjonowanie systemu opieki medycznej (podstawowa opieka medyczna, specjalistyczna opieka medyczna i stomatologia, szpitalnictwo) i ratownictwa (Państwowe Ratownictwo Medyczne, Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy) w warunkach zwiększonego zapotrzebowania na świadczenia medyczne i działania ratownicze podczas turnieju oraz przygotowanie na wypadek wystąpienia zdarzenia masowego;
- prowadzenie wzmożonego nadzoru epidemiologicznego i postępowanie w przypadku wystąpienia choroby zakaźnej;
- realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego i bezpieczeństwa żywności,
- stworzenie strategii informacyjnej i promocji zdrowia na czas trwania turnieju,

⁸ www.mz.gov.pl; [20.02.2012].

- przygotowanie systemu opieki medycznej i ratownictwa medycznego do rozpoznania i postępowania w zdarzeniach z potencjalnym użyciem materiałów wybuchowych, środków biologicznych, chemicznych lub radiologicznych,
- stworzenie systemu powiadamiania ratunkowego.

W celu koordynacji procesu przygotowań w zakresie opieki medycznej i ratownictwa do turnieju finałowego Mistrzostw Europy w piłce nożnej UEFA EURO 2012, powołano Komitet Medyczny UEFA EURO 2012 w składzie: Koordynator Krajowy ds. Opieki Medycznej i Ratownictwa Spółki PL.2012 i Koordynatorzy ds. Opieki Medycznej i Ratownictwa Medycznego w Miastach Gospodarzach oraz właściwych urzędach i instytucjach centralnych (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Ministerstwo Obrony Narodowej, Lotnicze Pogotowie Ratunkowe oraz porty lotnicze). Niezależnym obserwatorem przy Komitecie został Dyrektor Biura WHO w Polsce.

W zakresie funkcjonowania systemu opieki medycznej i ratownictwa medycznego w warunkach wzmożonego zapotrzebowania na świadczenia medyczne i medyczne czynności ratunkowe oraz przygotowania na wypadek wystąpienia zdarzenia mnogiego i masowego podjęte zostaną następujące działania:

- przygotowanie, testowanie i wdrożenie planów zabezpieczenia medycznego i ratowniczego oficjalnych miejsc UEFA EURO 2012 – zwiększenie potencjału ratownictwa medycznego w Miastach Gospodarzach, pomoc odpowiednio wyselekcjonowanych wolontariuszy;
- wyznaczenie i przygotowanie szpitali referencyjnych, zakaźnych i dziecięcych, dla: oficjalnych miejsc UEFA EURO 2012, Rodziny UEFA, drużyn piłkarskich;
- wyznaczenie i przygotowanie sieci placówek podstawowej opieki zdrowotnej i aptek całodobowych w Miastach Gospodarzach turnieju;
- wzmocnienie zabezpieczenia ratowniczego dróg dojazdowych do miast-gospodarzy zgodnie z planem transportowo-komunikacyjnym;
- przygotowanie, testowanie i wdrożenie szpitalnych planów reagowania w sytuacji kryzysowej;
- wyznaczenie szpitali II i III stopnia referencyjności oraz ośrodków specjalistycznych poza Miastami Gospodarzami, na wypadek zdarzenia mnogiego i masowego;
- opracowanie analizy strategii ewakuacyjnej stadionów.

W zakresie przygotowania systemu opieki medycznej do rozpoznania i postępowania w zdarzeniach z potencjalnym użyciem materiałów wybuchowych, środków biologicznych, chemicznych lub radiologicznych podmioty odpowiedzialne za zabezpieczenie medyczne i ratownictwo medyczne przewidują:

- przygotowanie szpitalnych planów reagowania w sytuacji kryzysowej;
- włączenie ww. planów do planów zabezpieczenia medycznego i ratowniczego oficjalnych miejsc UEFA EURO 2012;
- współdziałanie systemów Państwowego Ratownictwa Medycznego, Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego oraz służb medycznych MON w reagowaniu na zagrożenia;

- wzmocnienie systemu raportowania z podmiotów włączonych w plany zabezpieczenia medycznego i ratowniczego turnieju – regularnego i w trybie nadzwyczajnym.

Stworzenie systemu powiadamiania ratunkowego na potrzeby turnieju obejmować będzie wzmocnienie istniejącego systemu z włączeniem szpitali referencyjnych i oficjalnych miejsc UEFA EURO 2012 oraz standaryzację systemu pomiędzy podmiotami. Obecnie system powiadamiania ratunkowego obejmuje zintegrowane centra powiadamiania ratunkowego, działające w Miastach Gospodarzach, odpowiedzialne za dysponowanie sił i środków ratowniczych oraz koordynację działań w razie zdarzenia masowego. W Polsce działa wspólny numer alarmowy „112” oraz numery służb i podmiotów ratowniczych – pogotowie ratunkowe – 999, straż pożarna – 998, policja – 997. Wezwania przyjmowane są przez dyspozytorów poszczególnych służb ratowniczych⁹.

Priorytetem w działaniach służb odpowiedzialnych za zabezpieczenie medyczne i ratownictwo medyczne będą oficjalne miejsca UEFA EURO 2012 oraz Strefy Kibiców. W Strefach Kibiców struktura planu zabezpieczenia medycznego i w zakresie ratownictwa medycznego jest analogiczna do stadionu. Dodatkowym elementem planu jest punkt krótkoterminowej opieki medycznej – jednostka stacjonarna, zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie Strefy, posiadająca personel medyczny i podstawowe wyposażenie medyczne, przeznaczona do udzielania świadczeń osobom wymagającym krótkotrwałego nadzoru medycznego, których stan nie wymaga hospitalizacji.

Dla każdego oficjalnego miejsca UEFA EURO 2012 wyznaczono szpital referencyjny – najbliższy pełnoprofilowy szpital, dysponujący funkcjonującym szpitalnym oddziałem ratunkowym, oddziałem chorób wewnętrznych oraz oddziałem chirurgicznym, z uwzględnieniem chirurgii urazowej. Szpitale referencyjne położone są w odległości 2–10 km od Miejsc Oficjalnych, średni czas transportu wynosi 7 minut¹⁰.

Dla Rodziny UEFA został przygotowany zintegrowany plan opieki medycznej: wyznaczono odrębne pełnoprofilowe szpitale referencyjne posiadające własny transport medyczny, sale o podwyższonym standardzie i dostęp do świadczeń podstawowej opieki medycznej. Dla drużyn piłkarskich wyznaczono odrębne szpitale referencyjne w Miastach Gospodarzach (centra urazowe), wyznaczone zostaną również szpitale zlokalizowane w najbliższym sąsiedztwie centrów pobytowych.

W Miastach Gospodarzach zostaną wyznaczone sieci placówek podstawowej opieki zdrowotnej z wydzielonymi gabinetami dla kibiców UEFA EURO 2012 oraz aptek całodobowych. Zapewniony zostanie dyżur stomatologiczny. Ponadto w miastach funkcjonować będą liczne publiczne oraz prywatne placówki podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej.

Kompleksowe zabezpieczenie opieki medycznej, stanowiące poważne wyzwanie organizacyjne wydaje się być jednym z przykładów wykorzystania personelu i infrastruktury, które nie były specjalnie tworzone w okresie przed turniejem. Mimo ograniczoności środków publicznych przeznaczonych na ten cel, konsekwentna realizacja programów dotyczących m.in. państwowego ratownictwa medycznego i krajowego systemu ratowniczego, systematycznej restrukturyzacji szpitali i ośrodków zdrowia pozwoliła na ograniczenie się, w tym zakresie głównie do wysiłku

⁹ www.msw.gov.pl; [01.03.2012].

¹⁰ www.pl2012.pl; [24.02.2012].

organizacyjnego. Przygotowania do turnieju w tej dziedzinie wskazują jasno znaczne rozmiary działań zarządczych, nie przesłanianych aspektem inwestycji infrastrukturalnych (jak ma to miejsce w kwestiach stadionów i dróg).

Podsumowanie

Należy podkreślić, że wszystkie elementy przygotowań do turnieju wymagają zastosowania możliwie nowoczesnych i wydajnych metod zarządzania. Właśnie rozmiary zmian w środowisku zarządczym na poziomie państwa, regionów, miast, gmin i jednostek uczestniczących w organizacji turnieju pozwala na sformułowanie poglądu, że ewentualny sukces całego przedsięwzięcia będzie świadczył o dokonanej w Polsce zmianie kulturowej. Efektywna realizacja zadań w aspekcie organizacyjnym w tym przypadku nie będzie jednorazowym działaniem w sytuacji awaryjnej, czy też nadzwyczajnej. Zmiana kulturowa (jeśli się dokonała) może oznaczać, że polskie instytucje funkcjonują skutecznie w nowoczesnym środowisku zarządczym.

Netografia

1. www.2012.org.pl/pl/euro-2012/co-zostanie-po-euro/raport-impact.html.
2. www.akademiaeuro.pl.
3. www.wolontariatmiejski2012.pl.
4. www.mz.gov.pl.
5. www.msw.gov.pl.
6. www.pl2012.pl.

Summary

The preparations for the conduct of the European Championships in Poland in football in 2012 is the strategic project for several years. This process consists of two fundamental issues: preparation of the infrastructure to carry out the tournament and conditioning the development of an appropriate organization which allows for up to the efficient conduct of such a large and long mass event. It should be emphasized that all elements of preparation for the tournament possibly require modern and efficient management methods. Efficient implementation of tasks in terms of their organization, in this case is not one-off in an emergency situation or emergency. Cultural change (if made?) may mean that Polish institutions function effectively in the modern managerial environment

Informacje o autorze

dr Marta Postuła

Ministerstwo Finansów

ul. Świętokrzyska 12

00-916 Warszawa

e-mail: Marta.postula@neostrada.pl